

PRODUCTSCHAP DIERVOEDER

VERGADERING : ALGEMEEN BESTUUR
 DATUM : 14 JUNI 2011
 AGENDAPUNT : 4
 BIJLAGE : OB-11-19

BETREFT : Ingekomen stukken

Nr.	Van	Datum	Omschrijving	Voorstel
2	EL&I	13-05-2011	Maatschappelijk gezicht diervoedersector	Ter bespreking
3	SER	30-05-2011	Besluit Instemming Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder 2010	T.k.n.
4	LTO/ Nevedi	07-06-2011	Verzoek tot instelling algemeen verplichtende verordening	Ter bespreking

ADVIES

-

FINANCIËLE ASPECTEN

-

SOCIALE CONSEQUENTIES

-

VOORSTEL

Het voorstel is kennis te nemen van de bijlagen.

COMMUNICATIE

-

BIJLAGE(N) : 3

> Retouradres POSTBUS 20401 2500 EK 's-GRAVENHAGE

Productschap Diervoeder
De heer Th. A.M. Meijer
Postbus 29 739
2502 LS DEN HAAG

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**
Cluster Voedselveiligheid

Prins Clauslaan 8
2595 AJ 's-GRAVENHAGE
POSTBUS 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE
www.rijksoverheid.nl/eleni

Contactpersoon
drs. E.R. Deckers
senior beleidsmedewerker

T 070-3784091
e.r.deckers@minlnv.nl

Onze referentie
204127

Bijlagen
1

Datum 13 mei 2011
Betreft maatschappelijk gezicht Diervoedersector

Geachte heer Meijer,

Beste Theo

Tijdens het Algemeen Overleg Landbouw en Visserij Raad, gehouden op 19 januari jl., heeft de staatsecretaris de toezegging gedaan aan de Tweede Kamer om het maatschappelijk gezicht met klem onder de aandacht te brengen van de diervoedersector. Deze toezegging werd gedaan naar aanleiding van de dioxinecrisis in Duitsland, als gevolg van het onoorbaar gebruik door een Duitse vetmenger van technische vetten die vervuild waren met dioxine. In navolging van dit Algemeen Overleg heeft op 7 april jl. op ambtelijk niveau een overleg plaatsgevonden. Bij dit overleg waren naast een vertegenwoordiger van het productschap Diervoeder, meerdere brancheorganisaties uit de diervoedersector aanwezig.

Bij dit overleg ontstond discussie over de wijze waarop een mogelijke communicatiestrategie tot stand zou kunnen komen, als mede de doelgroep waarvoor hij bestemd zou zijn. Toch bleek men overtuigd van het feit dat er een duidelijke rol ligt voor de diervoedersector om haar maatschappelijk gezicht te tonen richting de samenleving. Dit maatschappelijk gezicht heeft zowel betrekking op de rol van de diervoedersector als schakel in de keten als het gaat om de voedselveiligheid, als ook om haar rol bij de tot het stand komen van een duurzame veehouderij. In deze discussie werd aangegeven dat het productschap Diervoeder als het platform zou kunnen dienen om dit maatschappelijk gezicht handen en voeten te geven.

Daarnaast heeft op het congres "Diervoer met ambitie", georganiseerd door Nevedi en gehouden op 11 mei jl., staatssecretaris Bleeker de diervoederindustrie nadrukkelijk opgeroepen te komen met maatregelen die moeten leiden tot een verduurzaming van deze sector. Voorbeelden die hij daarbij genoemd heeft zijn het ontwikkelen van diervoeders met stoffen die het natuurlijk gedrag van dieren bevorderen, de gezondheid van dieren verbeteren en leiden tot een vermindering van de emissie van fosfaat en broeikasgassen en het gebruik van antibiotica. Door het gestalte geven van deze aspecten kan de diervoederindustrie haar maatschappelijk gezicht tonen.

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**
Cluster Voedselveiligheid

Datum
13 mei 2011

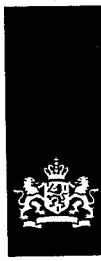
Onze referentie
204127

Daarom wil ik u verzoeken deze problematiek ter hand te nemen. Daarbij kan gedacht worden aan een onderzoek naar de door de diervoedersector gewenste identiteit en het werkelijke imago van de diervoedersector bij de stakeholders. Naar aanleiding hiervan zou een communicatiestrategie kunnen worden ontwikkeld om het bestaande imago om te buigen naar het gewenste imago. Daarbij rekeninghoudend met de behoefte die er in de samenleving bestaat aan een diervoedersector die zichtbaar haar maatschappelijke rol invult als het gaat om de veiligheid en duurzaamheid van diervoeders. Daarom zou een communicatiestrategie moeten worden aangevuld met een zichtbaar streven naar invulling van haar eigen specifieke verantwoordelijkheid als schakel in de gehele agroketen.

Graag ben ik bereid om u hierin desgewenst te ondersteunen.

De Directeur Voedsel, Dier en Consument,

mr. A. Oppers

verslag

PDOC01-#204150-v1-
Verslag_bijeenkomst_Maatschappelijk_gezicht_Diervoeder

Omschrijving	Bijeenkomst Maatschappelijk gezicht Diervoedersector
Vergaderdatum en -tijd	7 april 2011
Vergaderplaats	Ministerie EL&I
Aanwezig	Frank Jorna (Nevedi), Wim Thielen (OPNV), Frank Gort (PDV), Henk van Houwelingen (Dibevo), Aernout van der Weide (Comité van Graanhandelaren), Benita Beekhof (NVG), Han Laumen (NVG), Coen Blomsma (Fediol), Stefanie Tiggeloven (nVWA), Anne Cazemier (Fefana), Eduard Deckers (EL&I vz)
Afwezig	
Kopie aan	

In het begin van dit jaar heeft zich een crisis afgespeeld rond met dioxine vervuild diervoeder in Duitsland. Naar aanleiding daarvan heeft de Staatssecretaris in de Tweede Kamer de toezegging gedaan het maatschappelijk gezicht met klem onder de aandacht te brengen bij de diervoedersector.

Dit overleg is bedoeld om over dit maatschappelijk gezicht van gedachten te wisselen met de belanghebbenden. Hieronder volgt een overzicht van uitspraken en conclusies.

- De indruk bestaat dat met name de media en politici dergelijke incidenten aangrijpen om er over te schrijven dan wel zich te profileren maar dat bij de consument diervoederveiligheid nauwelijks een issue is.
- Men zou zich daarom vooral op politici en media moeten richten.
- Een ander probleem zou zitten in het feit dat de burger hangt aan het ambachtelijk bereiden van voedsel (gestimuleerd door levensmiddelenindustrie) terwijl dergelijk incident aantoonde dat het toch vooral een industrieel proces is. Dit zorgt voor onrust.
- In de petfoodindustrie richt men veel meer op de consument. Het contact met de consument is ook veel groter. Bij de mengvoederindustrie zit de vleesverwerkende industrie en retail er tussen.
- Een aantal aanwezigen zien er geen heil in om de bekendheid van de mengvoederindustrie bij de consument te vergroten.

- Vanuit de levensmiddelenindustrie wordt veel geld geïnvesteerd in een positief imago bij de consument. De diervoederindustrie heeft een leeg imago dat negatief wordt ingevuld op het moment van een incident.
- Successen van de diervoederindustrie zoals de RTRS en het grootschalig gebruik en verwaarding van reststromen zijn onvoldoende bekend bij de consument.
- De diervoederindustrie focust wel downstream zich op volgende schakels, in dit geval de veehouderij, en communiceert daarmee. Echter, upstream, vanuit de veehouderij en de agro-industrie/retail worden er geen bijzondere eisen gesteld aan de diervoederindustrie. In de Petfood bijvoorbeeld zie je dat de retail als volgende schakel wel allerlei kwaliteitseisen/ duurzaamheidseisen stelt aan de petfood. In de mengvoederindustrie zie je dat nauwelijks.
- Er wordt gepleit voor een ketengerichte aanpak. De diervoederindustrie maakt namelijk deel uit van het volledige agro-systeem. Echter, dit wordt wel een log geheel waardoor er weinig beweging zou kunnen ontstaan.
- Het is wenselijk om te bepalen wat nu feitelijk het imago van de diervoederindustrie is (kleinschalig onderzoek) en dit vergelijken met het gewenste imago, om zodoende gericht te kunnen acteren.
- Er is blijkbaar ook een roep vanuit de maatschappij (lees politiek) die vraagt om een duidelijkere zichtbaarheid.
- De Petfoodindustrie heeft al veel ervaring op het gebied van imagebuilding en imago-onderzoek. Zij willen in dit traject desgevraagd bijstand verlenen.
- Bij de rondvraag blijken de aanwezigen een imago-onderzoek en identiteitsonderzoek te ondersteunen. Het PDV wordt aangewezen als meest favoriete platform om met deze problematiek aan de gang te gaan.
- EL&I zal hiertoe een verzoek neerleggen bij het PDV.

28 april 2011

Besluit instemming Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder over 2010 van het Productschap Diervoeder

---

Besluit van de Toezichtkamer van de Sociaal-Economische Raad van 26 mei 2011, houdende instemming met het Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder over 2010 van het Productschap Diervoeder d.d. 16 maart 2011

De Toezichtkamer van de Sociaal-Economische Raad;

Gelet op artikel 124, vierde lid van de Wet op de bedrijfsorganisatie;

Gelet op de Instellingsverordening Bestuurskamer 2008 (RE 10/2008);

Besluit:

Artikel 1

Ingestemd wordt met het in de titel van dit besluit vermelde besluit.

Artikel 2

Dit besluit wordt aangehaald als Besluit instemming Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder over 2010 van het Productschap Diervoeder.

Den Haag, 26 mei 2011

w.g. J.A. Kamps
voorzitter

w.g. D. Haenen
secretaris

Voor afschrift conform
Den Haag, 27 mei 2011

Aan:
Productschap Diervoeder
Postbus 29739
2502 LS 'S-GRAVENHAGE

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een beroepschrift indienen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA Den Haag.

PRODUCTSCHAP DIERVOEDER

Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder over 2010

Besluit van het Productschap Diervoeder tot vaststelling van de rekening van baten en lasten over 2010.

Het bestuur van het Productschap Diervoeder heeft, gelet op artikel 124 derde lid van de Wet op de bedrijfsorganisatie, het volgende besluit vastgesteld.

Besluit:

Artikel 1

De rekening van baten en lasten van het Productschap Diervoeder voor het jaar 2010 is als volgt:

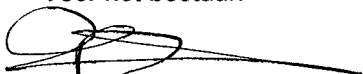
	Totaal generaal	Bestuur en algemeen	Markt	Product en dienst	Arbeid
Baten					
Heffingen	4.805.900	267.600	282.300	3.712.700	543.300
Retributies	179.700	-	-	179.700	-
Diensten aan derden - direct	27.400	27.400	-	-	-
Diensten aan derden - doorbelast	19.400	19.400	-	-	-
Rente	218.400	59.000	8.700	126.700	24.000
Vergoeding opgedragen taken	-	-	-	-	-
Niet bestede subsidies / diensten door derden	-	-	-	-	-
Overige baten	209.500	7.800	1.200	197.100	3.400
<i>subtotaal baten</i>	<i>5.460.300</i>	<i>381.200</i>	<i>292.200</i>	<i>4.216.200</i>	<i>570.700</i>
Interne overboekingen (aan)	1.438.800	1.438.800	-	-	-
<i>totaal baten</i>	<i>6.899.100</i>	<i>1.820.000</i>	<i>292.200</i>	<i>4.216.200</i>	<i>570.700</i>
Lasten					
Personeelskosten	432.600	432.600	-	-	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	11.100	11.000	-	100	-
Huisvestingskosten	60.900	60.900	-	-	-
Bureaunkosten	59.600	44.600	300	11.600	3.100
Vergaderkosten	115.000	52.900	5.000	45.600	11.500
Financiële relaties	3.795.600	28.100	84.400	3.441.100	242.000
Diensten door derden - direct	33.200	76.800	(22.400)	(21.200)	-
Diensten door derden - doorbelast	1.010.300	695.800	163.900	20.600	130.000
Overige lasten	(376.300)	1.300	-	(377.600)	-
<i>subtotaal lasten</i>	<i>5.142.000</i>	<i>1.404.000</i>	<i>231.200</i>	<i>3.120.200</i>	<i>386.600</i>
Interne overboekingen (van)	1.438.800	609.600	176.900	621.900	30.400
<i>totaal lasten</i>	<i>6.580.800</i>	<i>2.013.600</i>	<i>408.100</i>	<i>3.742.100</i>	<i>417.000</i>
Resultaat	318.300	(193.600)	(115.900)	474.100	153.700
Stand van de reserve					
Reserves 01/01	3.194.200	862.100	126.100	1.878.200	327.800
Reserves 31/12	3.512.500	668.500	10.200	2.352.300	481.500

Artikel 2

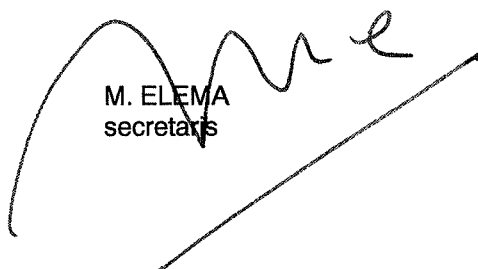
Dit besluit wordt aangehaald als Besluit rekening van baten en lasten Productschap Diervoeder over 2010.

's-Gravenhage, 16 maart 2011

Voor het bestuur:

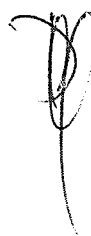
Th.A.M. MEIJER
voorzitter

M. ELEMA
secretaris

De Toezichtkamer van de Sociaal-Economische Raad heeft
goedgekeurd met dit besluit op 26 MEI 2011

De Secretaris.

HOEFOEDPRODUCTSCHAP
AKKERBOUW
WOENSDAG
01 JUNI 2011
Beantw.
Paraaf
6

Tracé Bank	jaar	nummer
HPA	12011	3817

Productschap Diervoeder
t.a.v. het bestuur
Postbus 29739
2502 LS 'S-GRAVENHAGE

Rotterdam, 6 juni 2011
Ref: corresp 082.11 FJ/ab

Betreft: verzoek tot instelling algemeen verplichtende verordening

Geacht bestuur,

Op 20 december 2010 hebben de besturen van LTO Nederland en Nevedi een akkoord bereikt over het sturen op het verlagen van de fosfaatproductie via diervoeders ofwel het 'voerspoor'. In het akkoord is een gezamenlijk doel van 20 miljoen kg fosfaatreductie vastgesteld in de periode 2011 tot 2013. Het streven is om een zo groot mogelijk deel van deze 20 miljoen kg te realiseren door de P-benutting op alle rundvee- en varkensbedrijven te verbeteren. In de afgelopen maanden is hiervoor een plan van aanpak opgesteld, waarin de activiteiten van de leden van Nevedi, LTO Nederland e.a. ter stimulering van het sturen op P-benutting in respectievelijk de rundvee- en varkenssector zijn uitgewerkt.

In 2011 willen Nevedi en LTO Nederland een reductie in fosfaatproductie van 10 miljoen kg via het voerspoor realiseren. Redenen zijn de toenemende druk in de mestmarkt en het overschrijden van het in de derogatiebeschikking opgenomen mestplafond voor fosfaat met 1,7% (bijna 3 miljoen kg fosfaat) in 2008 en 1% (ruim 2 miljoen kg fosfaat) in 2009; zie brieven van ministerie van EL&I d.d. 3 september en d.d. 14 december 2010 aan de Tweede Kamer. Het voerspoor is de meest effectieve methode voor het structureel voorkomen van overschrijdingen van het mestplafond voor fosfaat.

Met de uitgewerkte plannen van aanpak verwachten LTO Nederland en Nevedi dat de rundvee- en varkenshouderij elk ongeveer 5 miljoen kg fosfaatreductie kunnen bewerkstelligen in 2011. Voor 2013 wordt gestreefd naar een tweede reductie van 5 miljoen kg fosfaat van de beide sectoren. Ook van de pluimveesector en overige sectoren wordt een bijdrage in de fosfaatreductie verwacht. Voor alle sectoren geldt dat in eerste instantie wordt gestuurd op basis van vrijwilligheid. Algemeen verplichtende maatregelen worden alleen genomen als economische prikkels ontbreken of resultaten van de vrijwillige aanpak achterblijven bij de ten doel gestelde fosfaatreductie.

Verplichte maatregelen noodzakelijk voor de varkenshouderij

Economische prikkels voor het sturen op P-benutting zijn binnen de varkenshouderij nagenoeg afwezig. LTO Nederland en Nevedi zijn van mening dat een vrijwillige aanpak om te komen tot een verbetering van de P-benutting onvoldoende zal zijn om de reductiedoelstelling van 5 miljoen kg in 2011 en vervolgens 5 miljoen kg voor 2013 te realiseren. Derhalve verzoeken LTO Nederland en Nevedi het Productschap Diervoeder een algemeen verplichtende verordening in te stellen voor de varkenshouderij met als doel het voorkomen van een overschrijding van het mestplafond voor fosfaat zoals is opgenomen in het Vierde Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Daarnaast wordt met een verordening beoogd het fosfaatoverschot in de varkenshouderij structureel te verminderen.

Een verordening dient zo veel als mogelijk aan te sluiten op het vrijwillige traject dat LTO Nederland en Nevedi gezamenlijk zijn gestart in april 2011. De verordening kent, bij voorkeur, de volgende uitgangspunten:

- bevat minimumnormen voor P-benutting van fokzeugen en vleesvarkens;

- bevat voldoende 'prikkel's voor alle varkensbedrijven voor het implementeren van voer- en/of managementmaatregelen met als doel om ten minste te voldoen aan de vastgestelde minimumnorm voor P-benutting;
- is technisch en economisch haalbaar voor alle varkensbedrijven;
- maakt geen onderscheid tussen voedermiddelen;
- kent een relatief eenvoudige controle- en handhavingstructuur.

Bijgevoegd treft u een inhoudelijk voorstel aan voor de minimumnorm fokzeugen en vleesvarkens. Het voorstel is onderbouwd met behulp van berekeningen van de Werkgroep Uniformering Mineralen en mestcijfers (WUM) onder verantwoordelijkheid van Nevedi en LTO Nederland. Het voorstel dient te worden gebruikt bij de inhoudelijke voorbereiding van de verordening. Vanzelfsprekend zijn vertegenwoordigers van ondergetekende organisaties bereid een toelichting te geven op ons verzoek bij de eerstvolgende vergadering van het bestuur van het Productschap Diervoeder.

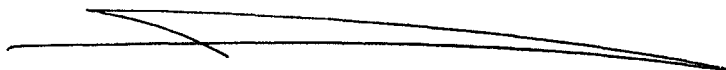
Met vriendelijke groet,

LTO Nederland

Peter Brouwers

Nevedi

Henk Flipsen

VOERSPOOR: Normeren van een minimum P-benutting varkenshouderij

In december 2010 hebben Nevedi en LTO Nederland een akkoord bereikt voor het sturen op het verlagen van de fosfaatproductie via diervoeders ofwel het 'voerspoor'. In deze notitie wordt de onderbouwing gegeven voor de keuze van de norm voor minimum P-benutting 2012 en de 'aanloopnorm' 2011.

Keuze voor P-benutting

In het akkoord is opgenomen dat voor alle dierlijke sectoren kengetallen gebaseerd op P-benutting worden ontwikkeld en vervolgens geïntroduceerd met als doel de fosfaatproductie in mest te verlagen. Het kengetal brengt tot uitdrukking de afvoer van P via dierlijke producten versus de totale aanvoer van P via diervoeders.

De keuze voor de methode van sturing is gebaseerd op o.a.:

- Voor alle bedrijven in een (deel)sector wordt de afvoer (dierlijke producten) en aanvoer (diervoeders) evenwichtig meegenomen in de berekening van een kengetal op basis van P-benutting. Ten opzichte van het kengetal bruto P-gehalte in diervoeders wordt voorkomen dat bijv. hoog productieve bedrijven met goed ondernemerschap worden 'bestraft';
- Toepassing in de praktijk is mogelijk voor zowel bedrijven met volledige voeders als bedrijven met rantsoenen bestaande uit droge en/of natte grondstoffen, ruwvoer met aanvullende voeders. Ten opzichte van het kengetal bruto P-gehalte wordt voorkomen dat alleen beperkingen worden opgelegd aan bedrijven met volledige voeders; bijv. in de varkenshouderij;
- De veehouder en zijn adviseur (leverancier diervoeders) kunnen een veelvoud aan mogelijkheden in beschouwing nemen voor het realiseren van het verhogen van de P-benutting op het bedrijf;
- Het streven naar het verhogen van de P-benutting past in het gezamenlijke streven naar het verduurzamen van voedselketens.

Kengetal P-benutting varkenshouderij

Het kengetal gebaseerd op P-benutting wordt in april 2011 geïntroduceerd voor de varkenshouderij. De basisgegevens voor de berekening van de P-benutting worden nu al vastgelegd in het kader van de aangifte/stalbalans. In opdracht van LTO Nederland en Nevedi is een rekentool ontwikkeld, waarmee de P-benutting voor alle diercategorieën eenvoudig kan worden berekend. De rekentool wordt beschikbaar gesteld via alle leden diervoederbedrijven van Nevedi.

Twintig miljoen kg fosfaat

Nevedi en LTO hebben een gezamenlijk doel van 20 miljoen kg fosfaatreductie vastgesteld in de periode 2011 tot 2013. LTO Nederland en Nevedi nemen als uitgangspunt dat de rundvee- en varkenshouderij elk ongeveer 5 miljoen kg fosfaatreductie voor hun rekening nemen in 2011 en vervolgens elk ongeveer 5 miljoen kg fosfaatreductie tot 2013. Ook van de pluimveesector en overige sectoren wordt een bijdrage in de fosfaatreductie verwacht via de vrijwillige aanpak.

Op verzoek van LTO Nederland en Nevedi heeft de WUM berekeningen uitgevoerd betreffende de toename van de P-benutting respectievelijk in 2011 en tot 2013. Bij de berekeningen is ervan uitgegaan dat andere factoren die de fosfaatproductie beïnvloeden, zoals de omvang van de varkensstapel gelijk blijven.

Tabel 1: P-benutting 2007-2009 en bij beoogde fosfaatreductie 2011 en tot 2013*

Diercategorie	Gem. 2007-2009	Streefwaarde 2011	Streefwaarde 2013
Opfokzeugen	0,34	0,36	0,38
Zeugen (incl. biggen)	0,37	0,40	0,43
Vleesvarkens	0,41	0,44	0,47
Dekberen	0,12	0,12	0,12

*Uitgaande van een gem. voederconversie komen de gem. 2007-2009 en streefwaarden 2011 en 2013 overeen met respectievelijk bruto P-gehalten van 5,4 g/kg, 5,0 g/kg en 4,7 g/kg voor zeugen (incl. biggen) en 4,8 g/kg, 4,5 g/kg en 4,2 g/kg voor vleesvarkens.

Tabel 1 maakt duidelijk dat de sector de gemiddelde P-benutting met respectievelijk 3%punten in 2011 en 6%punten in 2013 moet verbeteren ten opzichte van de referentieperiode 2007-2009. Vanaf april 2011 gaan LTO Nederland en Nevedi actief aan de slag met een vrijwillig traject voor het verbeteren van de P-benutting op bedrijfsniveau. Het traject is erop gericht zoveel mogelijk varkenshouders bewust te krijgen van het belang van sturen op P-benutting en de streefwaarden 2011 en 2013 op te laten nemen in hun operationele bedrijfsdoelstellingen. In dit traject worden de varkenshouders gestimuleerd en ondersteund door hun bedrijfsadviseur van de diervoederindustrie.

Verplichte maatregelen noodzakelijk in 2011

Vandaag de dag ontbreekt het aan economische of wettelijke (Meststoffenwet) prikkels voor het sturen op P-benutting op bijna alle bedrijven in de varkenshouderij. LTO Varkens en Nevedi vinden een algemene verplichtende verordening dan ook verantwoord met als doel: 1) Het voorkomen van een overschrijding van het in 4de Actieprogramma opgenomen mestplafond voor fosfaat in 2011 en daarna en 2) Het structureel verlagen van het fosfaatoverschot in de varkenshouderij en daarmee het verminderen van de prijsdruk in de mestmarkt. Daarnaast komt een algemene verplichtende verordening tegemoet aan het rechtvaardigheidsgevoel onder de varkenshouders, omdat hiermee alle varkenshouders worden verplicht een bijdrage te leveren aan het verlagen van de fosfaatproductie. Naar verwachting van LTO Varkens en Nevedi werkt dit stimulerend voor het vrijwillige traject.

Keuze voor norm minimum P-benutting 2012 en 'aanloopnorm' 2011

Bij het vaststellen van de verplichte norm voor de minimum P-benutting zijn de volgende overwegingen meegenomen:

- Technisch en economisch haalbaar voor alle varkensbedrijven
- Géén nadelige effecten op de gezondheid en het welzijn van de dieren
- Blijft ruimte bieden voor het 'recyclen' van natte en droge grondstoffen van de voedings- en levensmiddelenindustrie
- Breed draagvlak onder de varkenshouders
- Controle en handhaving is relatief eenvoudig uit te voeren
- Noodzaak tot doorvoeren voer- en/of managementmaatregelen is aanwezig voor varkensbedrijven met een te lage P-benutting

Ervaringen uit het verleden hebben geleerd dat in de praktijk veel zorgen bestaan over de effecten van met name het verlagen van de bruto P-gehalten in het voer op de gezondheid en het welzijn van dieren. Bij het toepassen van laag P-voerders is dan ook vastgesteld dat dit nooit ten koste mag gaan van de wetenschappelijk onderbouwde netto P-behoefte van de dieren. De ruimte voor het verbeteren van de P-benutting zit dan ook in enerzijds het

vervangen van anorganisch P door het enzym fytase en anderzijds de keuze van grondstoffen met een gunstige verhouding tussen bruto en netto P-gehalte.

Nevedi en LTO Nederland gaan er van uit dat de P-benutting op vleesvarkens- en fokvarkensbedrijven normaal verdeeld is en dat dus het aantal bedrijven boven het sectorgemiddelde gelijk is aan het aantal bedrijven onder het sectorgemiddelde. Verder heeft de WUM aangegeven dat het lastig is op bedrijfsniveau aparte berekeningen uit te voeren voor de diercategorieën 'opfokzeugen' en 'dekberen'. Het aantal bedrijven met uitsluitend 'opfokzeugen' en 'dekberen' is namelijk zeer beperkt.

Rekening houdend met de overwegingen en de verkenning van de WUM is het voorstel om de minimum norm voor P-benutting in 2012 gelijk te stellen aan de gemiddelde P-benutting 2007-2009. In de 'aanloopnorm' 2011 wordt rekening gehouden met het moment van het in werking treden van de verordening. Naarmate dit later in 2011 plaatsvindt hebben bedrijven meer ruimte om te kunnen voldoen aan de minimum P-benutting 2011. Vanuit oogpunt van eenvoud wordt ook voorgesteld om geen norm vast te stellen voor 'opfokzeugen' en 'dekberen'. Wel worden gespecialiseerde bedrijven (bijv. KI-stations) gevraagd vrijwillig maatregelen te nemen om te voldoen aan de streefwaarden 2011 en 2013 (zie tabel 1). In tabel 2 zijn de 'aanloopnorm' 2011 en norm minimum P-benutting 2012 weergegeven.

Tabel 2: 'Aanloopnorm' 2011 en norm minimum P-benutting 2012 voor varkens

Diercategorie	Gem. 2007-2009	'Aanloopnorm' 2011	Norm 2012
Opfokzeugen	0,34		
Zeugen (incl. biggen)	0,37	$0,37 - (y/12 \times 3)$	0,37
Vleesvarkens	0,41	$0,41 - (y/12 \times 3)$	0,41
Dekberen	0,12		

Opmerking: Y is het aantal maanden voor het in werking treden van de norm 2012. De datum van invoering van de verordening is het moment waarop 'y' wordt bepaald.

Het is goed om te onderkennen dat de voorgestelde norm minimum P-benutting arbitrair is vastgesteld. Belangrijkste criterium is dat het tegemoet komt aan alle eerder genoemde overwegingen. Helder is dat het sec voldoen aan de norm onvoldoende is om de ten doel gestelde fosfaatreductie van 5 miljoen kg in 2011 en andermaal 5 miljoen kg in 2013 te realiseren. Uitgaande van onveranderde P-benutting op bedrijven boven de minimum norm zal het resultaat van de verplichting ten hoogste ca. 2 miljoen kg fosfaatreductie opleveren. Bepalend voor de effectiviteit van de norm is het aanvullende resultaat van de vrijwillige inspanningen van de varkensbedrijven en hun leveranciers van diervoeders. Mochten deze resultaten achterblijven dan kan worden overwogen om de norm voor minimum P-benutting per 1 januari 2013 te verhogen.

Controle en sancties

In de uitwerking van de verordening zal ook de controle en sancties verder worden ingevuld. Wat betreft controle dient te worden gestreefd naar een eenvoudig systeem met lagen administratieve lasten. Op dit moment zijn twee alternatieven voor handen. Ten eerste kan het model voor het berekenen van de P-benutting worden omgebouwd tot een webapplicatie. Jaarlijks kan de varkenshouder samen met zijn bedrijfsadviseur zelf 'aangifte' doen van de P-benutting fokzeugen en/of vleesvarkens (vergelijk belastingaangifte). Ten tweede kan gebruik worden gemaakt van de bedrijfsgegevens van Dienst Regelingen die aangeleverd worden via de diervoederindustrie. Overigens kunnen deze bedrijfsgegevens ook worden gebruikt voor het steekproefsgewijs controleren van de eigen 'aangifte'. Ten aanzien van sancties wordt het standaard regime voor verordeningen gehanteerd.

Rotterdam/Den Haag, 7 april 2011)